

CLAVDII GALENI PERGAMENI DE

COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECVN-

dum locos liber decimus & ultimus, Ioanne

Guinterio Andernaco interprete.

De nephriticis.

QUOD nephriticas, & antidotos, & facultates nominant, quæ renum affectibus medentur, ex ipsa constat appellatione. Porro generalissima ipsorum differentia duplex est. Nonnullæ siquidem calculosis renibus auxiliantur: nonnullæ uero inflammatione, & ulcere tentatis, quæ etiam uesicæ similiter affectæ congruunt. Caterum prædictorum medicaminum facultates plurimum inter se contrariæ existunt: quippe quæ inflammatorijs ulcerosisq; affectibus componuntur, mitigatoriâ medicamina requirunt. At quia fieri nequit ut hæc celeriter ad renum loca perueniant, ideo ipsis medicamenta, quæ urinae ciendæ sunt, admiscemus. Quæ calculosis auxiliantur, una facultate indigēt, puta quæ incidere & abstergere cum manifesta caliditate possit: sunt autem huiusmodi ferè omnia amara. Quemadmodū igitur in alijs, ita in his quoque comprobatam materiam ordine conscribam, orsus ab ijs quæ ad ulcerosos, et inflammatorios affectus conueniunt, à quibus etiam Andromachus, et Asclepiades auspiciati, deinde ad eas quæ lapides confringunt se contulere.

Quas Andromachus facultates nephriticas ad renum & uesicæ affectus tradiderit. Potio.

Lini seminis, papaueris albi seminis, cucumeris seminis, tragacanthi, singulorū drachmæ duæ, amyli drachmæ quatuor; ex aqua pastillos excipito; dantur ad uescam exulceratam, & difficultatem urinæ. *Aliud.* Nuclei pini triginta, amygdalæ uiginti, palmulæ quindecim, tragacanthi drachmæ quatuor, succi dulcis radiculæ drachmæ duæ, croci obolus unus, myrrhæ tantundem; subactis uino, quod primum ex uuis non pressis distillauerit, ceu idoneo utitor.

Aliud: ad uesicæ affectus & ulcera pastillus quo utor.

Cucumeris seminis drachmæ duodecim, alterci seminis drachmæ sex, cicutæ seminis, opij, fœniculi, croci, singulorum drachmæ tres, calicæ drachmæ quatuor, amygdala decem, nuces auellanæ totidem, apij seminis drachmæ sex, maluæ syluestris seminis drachmæ tres; passo cretensi excepta; dato trium obolorum pondere; in quibusdam habetur cicutæ drachmæ sex, ijs qui febre carent ex passo.

Aliud ad eadem & uesicæ dolores.

Croci, urticæ seminis, maluæ syluestris seminis, singulorum drachmæ sex, alterci seminis drachmæ duodecim, opij drachmæ sex, apij seminis drachmæ duodecim, nucis ponticæ drachmæ octo, amygdala uiginti, cucumeris seminis drachmæ duodecim, mellis attici quod satis est; datur nucis ponticæ magnitudo, cum tribus nulli cyathis.

Aliud ad eos qui sanguinem profundunt ex uesica.

Aluminis scissi drachma una, tragacanthi drachmæ duæ, gummi obolus unus; ex passo dato obolos duos; interim obolum unum.

Ad affectus uesicæ, ureticæ, hoc est, urinam ciens, Macedonis: confert iecorarijs, hydropticis, araquatis, nephriticis, omnibusq; uesicæ symptomatis: calculos comminuit.

Acori drachmæ quinquaginta, phu drachmæ uiginti quinque, nardi gallicæ drachmæ uiginti quatuor, dauci seminis drachmæ uiginti duæ, cinamomi drachmæ tri

- » gintadua, meu drachmae sedecim, avari drachmae uigintiquatuor, petroselini dra-
 » chmae sedecim, opobalsami drachmae sedecim, & fructus tantundem, croci drach,
 » uigintiquatuor, myrrhae drachmae uiginti, dulcis radicae drachmae sedecim, nar-
 » di indicae tantundem, caliae drachmae duodecim, amomi drachmae sedecim, uuae
 » passae drachmae octo, tragacanthae drachmae nouem: arida excipiens melle, traga-
 » canthum uino aminaeo madefaciens, dato nucis auellanae instar ex quaternis uini
 » cyathis, febricitantibus ex mulla.

Aliud ad uescic. & ulcera & inflammationes.

- » Nuclei pini uiginti, cucumeris feminis domestici grana quadraginta, amyli obo
 » li tres, nardi drachma una, apij feminis cyathi duo: nardus & apium in aquae sexta
 » rio coquuntur: deinde decoctionis cyathi duo commemoratis miscentur.

*Ad calculosos quo Bassa Marij uxor curata est: confringit calculos, ac rur-
 sus non sinit concreescere.*

- » Caliae drachmae dua, apij feminis drachmae tres, myrrhae mineae drachmae qua-
 » tuor, piperis albi drachmae dua, thuris drachmae tres, lapidis syriaci masculi drach.
 » una, aut foemellae tantundem, staphylini feminis, anisi, singulorum drachmae dua,
 » styracis drachmae tres, iridis illyricae tantundem, papaueris albi feminis drachmae
 » dua, spicae nardi tantundem, amygdalarum amararum purgatarum, avari, singu-
 » lorum drachmae tres, smyrnei feminis, cyperi, singulorum drachmae dua, mellis at
 » tici quod satis est: dato quotidie.

*Ad calculosos: comminuit lapillos & paulatim excernit donec uescicam purgauerit,
 deinde pellucientem urinam reddit: quod maximum est, persanat,
 ut non amplius generentur calculi.*

- » Dauci feminis, anisi, cucumeris feminis, petroselini, myrrhae, singulorum uncie
 » sex, caliae, baccarum lauri, cinamomi, nardi gallice, singulorum drachmae quatuor:
 » laeuigata excipito ex aqua lupini exigui instar, datoq; ieiunis quotidie ad dies tri-
 » ginta cum aquae cyathis tribus. Hoc, ut accepimus, peculiari quodam modo pre-
 » paratur: lignea enim pila et pistillo contunduntur, ac eum qui contundit, neq; fer-
 » reum anulum habere oportet, neque calceos clauis transfixos: hoc a rustico ceu
 » mysterium accepimus.

Ad nephriticos, & omnem fluorem, Apollonij.

- » Mandragorae corticis torrefacti sesquidrachma, anisi torrefacti tantundem,
 » tragacanthae, palmularum glandium carnis, singulorum drachmae tres: cum mel-
 » le dato.

Quae Asclepiades scripserit nephritica.

- » Fructus piceae contusi, cribroq; increti drachmae uiginti, papaueris nigri femi-
 » nis, tragacanthae, singulorum drachmae dua, nardi gallica, croci, anisi torridi, dau-
 » ci cretici radice, singulae drachmae, costi oboli tres: praeparato ex passo, & excipi-
 » to pyxide, datoq; nucis auellanae magnitudinem, ac musti quod prius distillaue-
 » rit cyathus unus, aquae calidae cyathi duo. *Aliud.* Cucumeris domestici femi-
 » nis torrefacti drachmae tres, maluae feminis drachmae quinque, nuclei pini torrefa-
 » cti drachmae sex, apij feminis drachmae septem, lini feminis drachma una, amy-
 » gdalarum amararum purgatarum drachmae nouem: excipito passo, ac dato in
 » modum praedictum.

Aliud nephriticis utile, Onesidemi.

- » Amygdalarum amararum drachmae sedecim, dauci cretici feminis, maluae
 » feminis, singulorum drachmae sex, ireos syluestris radice drachmae octo, cornu
 » ceruini cremati, tragacanthae, nardi gallica, cucumeris domestici feminis, singulo-
 » rum drachmae sex, passi quod satis est: praeparato in modum praedictum.

Aliud

Aliud medicamentum probatum: huius usu nouimus multos nephriticos etiam toto affectu liberatos, uerum pluribus diebus medicamento insistere oportet: datur etiam calculosis, & colicos curat, necnon uesicæ affectus. In hunc modum habet.

Nucum auellanarum purgatarū, amygdalarum amaranarū purarum, cucumeris feminis purgati, singulorū drachmæ tres, cicutæ feminis, croci, maluæ feminis, opij, singulorum drachmæ sex, alterci albi feminis, apij feminis, singulorum drachmæ duodecim: excipito in pastillos melle redigens, datoq; obolos tres, & mulsæ calidæ cyathos tres: in alio habetur urticæ drachmæ sex.

Ad renum tophacia sedimina, aliud Onesidemi.

Consolidam, sion, & artemoniū ex uino coquito, decocti liquoris expressi cyathos duos propinato, & aquæ tantundem. *Aliud.* Maluæ syluestris radicem, & rutæ syluestris radicem, montanicq; apij radicem incoquito, ac more prædicto dato.

Aliud ad calculosos, quod inspergi possit.

Balsami fructus partes duæ, lapidis qui spongijs reperitur tantundem, pulegij sicci, maluæ syluestris feminis, ocimi sicci, singulorum par modus: contusa cribrataq; reponito, ac dato cochleariū cum uini temperati cyathis duobus. *Aliud.* Struthij pars una, iridis syluaticæ tantundem, oxallidis siccæ tantundem, anemone quæ mali cotonei florem habet, aridæ tantundem: contritis in cretisq; ut prædictū est utitor.

Catapotia Heraclidis Tarentini: dissoluunt in uesica tophos, profunt etiam sullicidio.

Piperis, galbani, singulæ drachmæ, liquoris libyci drachmæ duæ, myrrhæ drachmæ quatuor, musti quod primum fluxerit quantum satis est: fingito catapotia ciceris instar: dato tria & passi cyathos duos superbibendos. *Aliud.* Guttæ animoniacæ, piperis, aphronitri, singulæ drachmæ, balsami fructus drach. duæ, myrrhæ drachmæ quatuor: excipiuntur musto primario, fingunturq; catapotia ciceris magnitudine, ac terna dantur: uini dulcis superbibat æger quartam heminae partem: dato autem ad dies quadraginta octo, sed balneo prius ulis.

Pastillus urinae ciendæ efficax, educit calculos, & tophacia sedimina.

Afari, petroselini, phu, meu, singulorum drachmæ quatuor, acori, anisi feminis dauci feminis, apij montani, fructus balsami, tragacanthæ fructus, singulorū drachmæ duæ. Tragacanthum passo dissolutum aridis inijcito, fingitoq; pastillos, ac dato obolos tres, cum passi temperati cyathis duobus.

Aliud Chariclis, educit arenosa sedimina, confert ad affectus cum ulcere.

Apij feminis, petroselini feminis, anisi, singulorū drachmæ sedecim, iunci odorati floris, croci, tragacanthæ, singulorum drachmæ sex, dauci cretici feminis, piperis albi, singulorum drachmæ quatuor: præparato in modum prædictum, ac dato drachmam cum musti primarij temperati cyathis tribus.

Antidotum ex lapidibus, ἄσπερ λίθων inscribitur, Mithridatis. Bene

facit nephriticis & uesicæ affectibus, comminuit calculos,

& tophos dissoluit.

Smyrnei feminis, cyperi, spicæ nardi, papaueris albi feminis, cinamomi, casia fistula, piperis albi, staphylini feminis, singulæ uncia, thuris non secti, apij feminis, croci, styracis, ireos, amygdalarum amaranarum, acori, singulorum sesquuncia, lapidis syriaci foemellæ, aut masculi, singulorū semuncia, myrrhæ minæ tantundem: melle macerato: datur instar nucis auellanæ.

Aliud Bienitæ, medicamentum probatum, anodynon utile & nephriticis, & uesicæ ulceribus: calculos confringit & lutum expellit per urinam.

Iridis drachmæ quatuor, meu, sefelis, chamædryos, hyperici, cneori, cachryos, singulorum tantundem, amomi drachmæ octo, cinamomi drach. duodecim, roris marini mōtani, nardi indicæ, croci cilicij, petroselini, polij, rutæ syluestris feminis,

» dictamni cretensis, singulorum tantundem, glycyrrhizæ, lapidis syriaci masculi,
 » singulorum drachmæ sedecim, thlaspis drachmæ uigintiquatuor, uiticis seminis,
 » myrrhæ, spondylii, singulorum tantundem, cardamomi drachmæ quadraginta-
 » octo; excipiuntur melle cocto, danturq; nucis auellanae instar cum mulsi tempera-
 » ti cyathis quatuor.

Quæ Archigenes prodiderit ad nephriticos in secundo medicamentorum 171 γγ'ος.

*Hic corruptus
 plus est cor-
 dex graecus.*

» Nephriticos conuenienti uictus ratione tracto, imponens sanè ceratum rosa-
 » ceum cum styrace in malagmatis formam redactum [uehementer, inquit fide di-
 » gnus, auxiliari ui cōtraria caulis decocti cyathos duos si ieiuno ad dies nouem pro-
 » pinentur] aspergetur autem modicum salis, ac modicum iuuat: item rosarum fo-
 » liorum, amygdalarum corticibus detractis, thuris, æqualem portionem, papauē-
 » ris capitum duplicatam, passo quod primum fluxerit excipito, ac uase ficuli loco
 » non humido reponito, datoq; obolos duos cum primario passo bibendum. Non-
 » nulli in uicem amygdalarum, amyllum iniiciunt, ac passi loco aqua excipiunt, pro-
 » pinant autem ex musto lixiuio.

De coxarum dolore, podagra & arthritide.

Ex genere morbi articularij, & coxendix, & podagra est: quod enim in omni-
 bus articulis molestat, articularius est: quod in uno, nempe coxarum articulamen-
 to, coxendicem nominant: in pede, podagram. Incipit igitur magna ex parte etiā
 podagræ origo ex uno articulo, temporisq; processu ad omnes pertingit. Ceterū
 commune tribus hisce uitijis est, humoris redundantia affectum occupans articula-
 mentum: quo repleto undequaq; fit ut particulae neruosae ambientes tendantur,
 atque hinc dolor oriatur. Interim igitur humor qui artubus sese insinuat, sangui-
 neus est, plerumq; uero pituitosus, aut mixtus ex pituita & bile, aut etiam cum his
 sanguine; uerum exactius si quis interpretetur, non pituitosum humorem, sed cru-
 dum proprie dictum prapollere plurimum in articulario morbo dixerit. Est hic
 humor crassus, puri spisso similiter: cum autem in articulis remoratur, non tantū
 crassior, sed etiam uiscosior euadit, sic ut in duritiem contumacissimam, quam lati-
 ni tophon, graeci poron appellant, occallescat: quod ubi factum fuerit, nulla am-
 plius spes restat, qua articulus in primum statum exacte possit reuerti, sed depre-
 hendi facile humorum noxam inferētium discrimina possunt, tum suis coloribus,
 tum symptomatis, & medicaminum quæ admoventur experientia. Quæ igitur
 à colore petitur dispositio dignotioq; illorū, omnibus cognita est: quæ uero à sym-
 ptomatibus, etiam si non omnibus, neq; in promptu perspicua, attamen difficilis
 cognitu non est: quippe biliosus sanguis multi caloris sensum egrotanti conciliat, ex-
 candescitq; calidorū impositu, quemadmodum rursus à mitigantibus remittitur.
 Porro ut noxium humorem dignoscas, conferet etiam tibi præterita uictus ratio,
 exercitijs, aut orio transacta, balneisq; post cibum, aut ante ipsum, sicut & horum
 exercitiorum ciborumq; tum quantitas, tum qualitas; item anni tempus, regionis
 constitutio, quemadmodum & ætas, & corporis habitudo, quorum omnium mul-
 tis in locis frequēter uires sum persecutus. Curationis initium erit, humoris, quem
 noxium deprehenderis, uacuatio: si quidem plethoricum corpus extiterit, sangui-
 nis missione in primis adhibita, mox purgatione, deinde medicamentorum, quæ
 explicabuntur, conueniens tempore & ordine usus est. In manibus sanè & pedi-
 bus repellentibus fluxionem medicamentis nos utimur: in coxarum articula-
 mento id facere uitamus. Etenim cum id in alto habeatur, sanguis ex ambiētibus
 ualis & musculis eō rapitur. Itaq; mitigatorijs per initia medicamentis in coxarū
 dolore utendum, neq; refrigerantibus abunde, neq; ualide calefacientibus, qualiū
 postea usus erit. Nam fluxiones ab eis irritantur, dum caliditas eas attrahat potius
 quàm prohibeat. Quia uero institutum meum non est in hoc opere, neq; de cata-
 plasmatis

plasmatis, neque de fomentis aliquid dicere, uerum de medicaminum compositorum methodo, ad hanc solam digrediar, à coxendice exorsus, quæ raro à sanguinis copia generatur, curaturq; citissime, uenarū poplitis, aut tali incisione. Quemadmodum autem sola subinde sanguinis uacuatō abunde est auxiliij, ita in omni coxendice contrarium accidit: præcipue uero in ea quæ ex copia conflata est, si quis ante corporis totius uacuationem acribus in affecta particula utatur medicamentis, difficillime curatu reddit affectum, dum copia indidem ita constipatur impingiturq; ut uix dissolui queat. Nam præter alia etiam crassescit, uiscosaq; efficitur acrium medicaminum calore & liccitate, tostioni simile quid sustinens. Itaque tanquam plurimum momēti ad curationem affectus conferat totius corporis euacuatio, ab ea auspicandum est, nō modo ex cruribus, sed etiam ex cubito detractio nem molientibus. Iam uero & uomitus coxendice laborātes iuuant, magis quam per inferiora euacuatio, utpote qui humorem deorsum tendentem, in contrarium reuellant; fieri autem per initia debent ex cibo, postea etiam medicamentis in id efficacibus, ut in his à moderatioribus incipiatur. At in quibus impactio firmata est uehemens & solutu contumax, à medicis qui intempestiue medicamentis acribus usi sunt, cucurbitula maximum est præsidium. Opitulantur etiam clysteres, qui ex purgantibus fiunt medicamentis, qualis est etiam qui constat colocynthide. Hæc igitur modo cōmemorata præ oculis habentes, medicaminibus à maioribus proditis methodo uti poteritis. Cæterū auspicabor ab ijs quæ Andromachus conscripsit in illa libri exteriorū medicaminū parte, ubi cum malagmata ad principalia dicta tradidisset, ita reliqua omnia persequitur, quæ aliquo modo inueteratos affectus iurant, inter quos habetur etiam coxendicum dispositio.

Quæ Andromachus tradiderit ad uerbum in libro exteriorum ad coxarum dolores.

Rutæ syluestris seminis, silphij, baccarum lauri, aphronitri, abrotani, cucurbitæ syluestris, cardamomi, ammeos, singulorū drachmæ quatuor, rutæ uiridis minæ pars octaua (nonnulli horum singulorum drachmas uiginti ponunt) galbani drachmæ sex, opopanax drachmæ quatuor, sulphuris uiui tantūdem. Quod hoc medicamentum ualide calefaciat, si quæ prius sæpe in commentario de simplicium medicamentorum scripta sunt meminimus, nihil adhuc sermone recentiori opus est: siquidem rutæ syluaticæ folia, medicamentum sunt uehementissimum & maxime calidum. Item silphiū et bacca lauri, deinde aphronitri & abrotanum, hinc cucurbita & cardamomū, & quod uocatur ammi. Iam uiridis ruta, minus quidem his, non tamen contemnendam habet caliditatem, sicut nec sulphur uiuum. Hæc igitur omnia, noxios coxarum articulamenti humores ex alto possunt elicere: ut autem emplastrum ex ipsis fiat, autor medicamenti picem, resinam terebinthinā, ceram & adipem miscuit. At ammoniacum thymiana & galbanum, præter quæ quod emplastri cōpositioni conferūt, adhuc etiā emolliēdi quādam uim et mitigatoriā obtinēt, opopanax ex eodē cum ipsis genere est, sed uim ualentiorē occupat.

Aliud remedium ad eundem affectum Andromachus his uerbis tradidit.

Aliud malagma ad coxendicum dolores, aliq; multa.

Ceræ drachmæ septuagintaduæ, resinæ terebinthinæ drachmæ quadraginta octo, guttæ ammoniacæ drachmæ trigintatres, propolis drachmæ quadragintatres, galbani drachmæ trigintasex, bdelliij drachmæ uiginti quinque, opopanax drachmæ duodecim, spumæ nitri drachmæ triginta; unguento irino contingens applicato.

Aliud Proti Pelusiotæ, ad coxendicum & capitis dolores, omnesq; ueteres

res cruciatus conuenit.

Ceræ drachmæ uiginti quatuor, guttæ ammoniacæ drachmæ septem, resinæ terebinthinæ drachmæ septem, thapsiæ succi drachmæ octo, olei cyathus unus.

Item aliud medicamentum inter malagmata in hunc modum Andromachus conscripsit:
Ad coxendicum dolores, Heræ Cappadocis.

- » Picis liquidæ heminæ tres, aut duæ cum dimidia, ceræ, resinæ pityinæ, sulphuris
» uiui, singulæ libræ, nitri sesquilibra, herbæ pediculariæ sextarius, pyrethri selibra,
» uini fecis combustæ libræ duæ, cardamomi sextarius unus, galbani selibra: liquida
» aridis adiiciuntur. Hoc medicamentum etiam ipse Heras in proprio libro ferè ad
» calcem scripsit, uerum non adiectum ei est in pice, aut duæ, et dimidia, sed absolute
» positum est heminæ tres: titulum autem ei hunc ad uerbum dedit.

*Ceratum ad coxendicum dolores: reficit etiam admodum inueteratos affectus:
hoc usus sum ad refectionem in Phrontino.*

- » Picis liquidæ heminæ tres, ceræ, resinæ pityinæ, sulphuris uiui, nitri, singulæ li-
» bræ, herbæ pediculariæ sextarius, pyrethri selibra, uini fecis combustæ libræ duæ, car-
» damomi sextarius unus, galbani selibra: liquida aridis miscentur. Tradidit in super
» alia duo ad coxendicæ medicamenta Heras, quorū alterum in hunc modū habet,

Ad coxendices, mitigatorium admodum.

- » Picis partes duæ, sulphuris uiui pars una: leuia ambo mixta loco dolenti appli-
» cato: sed ubi agrotum prius laueris, super chartam iniicito, finitoq; donec sua sponte
» recedat: potest autem qui chartam habet etiam lauare. In quibusdam exempla-
» ribus habetur, picis pars una: ac licet etiam ipsum hoc pacto cōficere, cum sciamus
» nos efficacius esse cum utraq; miscentur, & pix & sulphur uiuum: imbecillius autē
» in quo pix duplo copiosior sulphure immittitur. Reliquum atq; tertium ad coxen-
» dicem remedium ita ab Hera per scriptum est.

Aliud ad coxendicem: hoc usus sum in Phrontino statim in accessionibus.

- » Ceræ drachmæ centum, uisci quercini drachmæ sedecim, myrrhæ drachmæ sex,
» resinæ terebinthinæ drachmæ uiginti quinque, galbani drachmæ sex, iridis illyricæ
» totidem, cedrini liquoris heminæ dimidium, cyprini olei tantundem: ceram & li-
» quorem cedrinum, cum cyprino liquefacito, deinde resinam & galbanū: cum ab-
» laturus es medicamentum, iridem & uiscum inspergito. Iam ablata olla myrrha
» sit in lauorem detrita, deinde liquida superfundito, & mixtis utitor: nonnulli etiā
» nitri drachmas quinque addiderunt.

Quæ Asclepiades in quarto interiorum, quæ Marcellus inscripsit, remedia tradiderit.

- » Hic quoq; omnia id genus malagmata uocat, uerum adijcitur alijs ad coxendi-
» cem, alijs ad lienem, alijs ad latera, aut aliam quandam partem: nonnulla etiam mul-
» ti usus esse dicit, sicut & hoc ab eo scriptum in hæc uerba.

*Malagma Antiochidis ad lienosos, hydropicos, coxendicum dolores, & arti-
cularios: confectum est Fabillæ Libycæ.*

- » Ceræ, uisci quercini, resinæ terebinthinæ, singulorum libræ tres, myrobalani ex-
» pressionis, nitri spumæ, lapidis asij floris, guttæ ammoniacæ, singulæ libræ, olei cy-
» prini libræ tres, aceti quod ammoniacum dissoluat. Post hoc deinceps ita scribit.

Aliud Fabillæ compositum uehementer generosum ad eosdem affectus.

- » Myrrhæ stillatitiæ, bdellij unguis, medullæ ceruinæ, guttæ ammoniacæ, iridis
» siccæ, singulorum drachmæ duæ, opopanacis, galbani, styracis, mastiches, lapidis
» asij floris, liquoris sycomori, cachryos, piperis albi, singulæ libræ, ceræ, resinæ tere-
» binthinæ, singulorum libræ quinque: contundendum est medicamentum, ac eum
» qui contundit, irini unguenti sedimentum attingere oportet, quousq; tactu lenius
» medicamentum euaserit.

Aliud ordine scripsit Asclepiades in hunc modū: Malagma quod ab aureo colore, chrysisus an appellamus.

- » Arsenici aurei coloris, calcis uiuæ, aluminis liquidi, aluminis scissi, singulorum
» unciæ duæ: arida contundimus, incernimusq; in pilam coniectis admiscemus ace-
» ti cyathos octo, leuigata diligenter liquidis excipimus. Sunt autem hæc: Ceræ, re-
» sinæ

finæ frictæ, & pityinæ, singulorum libræ duæ, olei communis cyathi octo : hæc li-
quefacta refrigerari sinemus, refrigerata tritis adijcimus. Nos apposimus medi-
camenti confecturæ, myrrhæ uncias duas, alij addunt sandarachæ uncias duas, sub-
trahentes aluminis liquidi uncias duas : nos autem subscripta omnia immittentes
præparamus, ac fit efficacius.

*Post commemoratum, aliud hoc pacto tradidit: hoc usus est Andromachus. Bene facit lienosis, hydro-
picis, præcordiorum distentionibus, coxarum doloribus, articularijs, & inueteratis affectibus.*

Ceræ, picis brutiæ, utriusq; libra; loco picis resinam frictam indimus: resinæ pi-
tyinæ libra, olei cyathi octo, arsenici aurum referētis, aluminis scilli, calcis uiuæ, sin-
gulorum uncia duæ: præparato in modum prædictū. Nos adijcimus medicamen-
to myrrhæ uncias duas, uisci quercini uncias quatuor.

*Post comprehensa superius, alia quedam ad hydropicos & lienosos persecutus, iterum conscripsit
uarij usus medicamentum, quod etiam coxarum doloribus conuenire dicit his uerbis.*

Andræ malagma: remedium admirabile ad ea quæ * perforare uoles, dissolue-
re, expurgare: ossa corrupta educit, aculeos & spicula. Ascriptum est Sarapioni
empirico: ualet coxendicum doloribus, purulentis, scirrholis, uiscerum affectibus:
est etiam acopō salutare, resolutis longo tempore, distortis aliqua corporis parte.
Item ulceribus pinguiusculis, ut aliena educat, & ipsa obducat cicatrice. Cocci gni-
dij purgati, nitri rubri, salis ammoniaci, aristolochiæ cretensis, cucumeris syluestris
radicis, resinæ terebinthinæ, singulorum drachmæ uiginti, piperis longi & rotun-
di, guttæ ammoniacæ (quidam etiam amomi) xylobalsami, singulorum drachmæ
decem, thuris masculi, myrrhæ, resinæ siccæ, uisci laborati, singulorum drachmæ
decem, sycamini liquoris tantundem, ceræ drachmæ triginta, adipis caprilli dra-
chmæ quindecim, irini unguenti fecis ad excipiendum quod satis est : arida con-
tunduntur incernunturq; cribro tenuissimo, ita ut irini sedimento attingantur; de-
inde ubi probe in unitatem coierint, emollita reponimus: cum uoles etiam acopo
uti, medicamenti sumito uncias tres, adipis anserini tantundem, olei cyprini tan-
tundem: mixtis utitor.

*Vetus legis
mollire.*

Post hoc ita scripsit. Aliud ad eosdem affectus.

Pyrethri, cocci gnidij, aphronitri, salis ammoniaci, aristolochiæ cretensis tenuis
corticis, cucumeris syluatici radicis, resinæ terebinthinæ, singulorum drachmæ ui-
ginti, piperis longi & rotundi, guttæ ammoniacæ, bdellij, xylobalsami, thuris, myr-
rhæ, cardamomi, amomi, seui caprilli, resinæ siccæ, singulorum drachmæ decem,
ceræ drachmæ triginta, uisci laborati drachmæ octo, sycamini liquoris tantundem,
irini unguenti fecis ad excipiendum modicum, uini italici quod satis est. Perfusa
quæ dissoluere oportet, pro more præparato. In alio exemplari neq; xylobalsa-
mum, neq; cinamomū, neq; amomum offendi. Post commemorata, cum alia enu-
merasset medicamenta, rursus meminuit coxendice laborantium, his uerbis.

Aliud eiusdem epithema, coxarum doloribus, articularijs protinus auxiliatur.

Fœnugracum in uas fictile coniectum, & poscæ quod satis est, incoquito pru-
nis superponens usq; dum dissoluatur. Vbi uero dissolutū fuerit, mellis quod suffi-
cit adijcitur, rursusq; incoquito: deinde exemptū diligenter terito, ac in linteolū in-
dito, locis dolentibus imponito, ac fasciola inuoluta sinimus, idq; ad duos tres ue-
dies facimus. Inter terendum ubi medicamentū induruerit, liquoris quod satis est
adijicimus. Verum id quod adijcitur eiusmodi esto, ut cataplasma fiat ualentius.

Aliud eiusdem continua serie scriptum in hunc modum.

Consolidæ sesquilibra; rasam minutimq; incisant et pilæ fictili iniectam, diligen-
ter terito: ubi exacte læuigata fuerit, addito mannæ uncias tres, ouorum trium re-
centium erudorum albumen cum luteis, ac rursus terito: ubi coierint, addito adi-
pis suilli ueteris libram unam: contusa diligenter illitaq; in linteolum imponito:

statim mitigat. Postea aliud rursus in hæc uerba tradidit.

Aliud eiusdem malagma ad coxendicum dolores, statim in ipsis accessionibus impositum, didymæa dicitur: ualet ad attritus et omnem neruorum dolorem, dissoluit etiam omnem duritiem, præterea confert alijs inflammationibus, purgat etiam cicatrices prauas. Valet contra artus distortos confractosq; & malignos mammarium affectus.

- » Ceræ, uisci quercini, resinæ terebinthinæ, iridis siccæ, myrrhæ, galbani, singulorum drachmæ quadraginta octo, olei cyprini aut unguenti ægyptij quantum sufficit: galbanū cyprino iniectum uel unguento ægyptio, igniq; impositum dissoluimus, ceram emollimus, ac reliquis mixtam diligenter contundimus, atq; his galbanum liquefactum inditum, cum cyprino rursus tundimus, ac ubi malagma lenissimum tactu reddiderimus, excepto utitor. Deinde hoc tradit Aesclepiades.

Aliud eiusdē ex Ario: confert colicis, statim in ipsis accessionib. impositū, & scabiē citra exulcerationē persanat.

- » Ceræ, picis liquidæ, singulæ libræ, sulphuris uiui, aluminis scissi, nitri rubri, singulæ selibræ: quæ liquari possunt liquefacito: arida contundito, incernitoq; cribro tenuissimo, ac ubi liquida in spissitudinem coierint, adijcito arida paulatim inspergens mouensq; continue, & in mortariū transfusa rursusq; tusa, excipiens utitor.
- » Post superius aliud in hæc uerba recenset.

Aliud eiusdem malagma, quod silphio constat, coxarum doloribus uehementer generosum.

- » Ammeos drachmæ duodecim, silphij, rutæ syluestris feminis, baccarū lauri purgatarum, singulorum drach. quatuor, cucurbitæ syluestris medullæ drachmæ duæ, nitri drachmæ quatuor, abrotani drachmæ quatuor, cardamomi drach. quatuor, ceræ ponticæ minæ pars octaua, picis, resinæ, guttæ ammoniacæ, singulorum minæ pars octaua: quæ liquari possunt aridis superfunduntur. Superiori succedit hoc, in eum modum ab Aesclepiade scriptum.

Aliud eiusdem quo usus est Antipater.

- » Silphij, rutæ syluestris siccæ, baccarum lauri siccarum, aphronitri, cucurbitæ syluestris medullæ, abrotani thebaici, ammeos, cardamomi, singulorum drach. quatuor, rutæ domesticæ uiridis, picis aridæ, resinæ terebinthinæ, guttæ ammoniacæ, adipis uitulini, singulorum minæ pars octaua, galbani drach. sedecim, opopanacis drach. quatuor, sulphuris uiui drach. quatuor, olei cyprini hemine quatuor. In usu prius coriandrū siccū crematū cyprino excipiendū est, atq; hoc coxa illinēda: secundū huius usum malagma imponi debet. Ab hoc rursus aliud tradidit hęc uerbis.

Aliud eiusdem malagma ad coxendicum dolores, re corporatitium: toto affectu liberat:

confert resolutis, tremulis, & inueteratis affectibus.

- » Picis liquidæ brutiæ libræ tres, fecis siccæ combustæ libræ duæ, nitri rubri selibra, resinæ pityinæ libra una, ceræ libra una, herbæ pediculariæ libra una, sulphuris uiui libra una, pyrethri selibra, cardamomi sextarius: picē, cerā, resinamq; incoquito: arida contundito incernitoq; cribro tenuissimo, & liquidis exceptis utitor. Hinc aliud medicamentum in ea uerba scripsit.

Aliud eiusdem quo usus est Philocalus.

- » Sinapis, scœnugræci moliti, utriusq; sextarij dimidium, pyrethri, herbæ pediculariæ, nitri rubri, singulorum drachmæ quatuor, opopanacis drach. duæ, galbani drachmæ duæ, resinæ terebinthinæ libra una, ceræ libra una, olei cyprini libra una: liquida aridis superfunduntur.

Quam Damocrates curationem coxendicum conscripsit ex iberide.

Damocratis liber Clenicus inscribitur, in quo numeris iambicis, ut solet, de tribus medicamentis differit. Primo sanè quod herba constat, quā etiam ipse uocat iberidem. Altero quod semine conficitur, dolorē auferens. Tertio purgante, quod ab ipso Hiera nuncupatur. Itaq; de prima coxendicum curatione in libello hoc, in iberide ait medicum quendam libi familiarem curatū fuisse herba, quam, ut dixi, ipse

ipse Damocrates iberidem uocat: didicit eam ipse suis oculis, cum nullus unquam ipsius nomē audiisset, quoniā ne præceptor quidem cognouit. Porro notis quas producit, uideretur à Græcis dictum lepidion, iberidem nuncupare à loco, ubi familiaris amicus ipsius curatus fuerat. Scribit autem signa ipsius his iambis:

Vbiq; multa nascitur, sed maxime	Orto, arida eadem reijcit, et marcet simul.
Apud uetusta monumēta et muros, uias	Nonnulla radici adnascuntur: in super
Olim frequentatas, ubi non exercuit	Fert caulis estate tenuem florem admodū
Agricola aratrū, semper folijs germinat	Varium, colore lacteū, hunc pauxillulū
Nasturtij, uere equidem floret, nō diu.	Subsequitur seminis, adeo ut nemo queat
Cauli ipsius cubitali longitudine,	Videre id exacte, radix acerrimum
Modo minori, longiori nunc, &	Odorem habet, similit̄ admodū nasturtio.
Tenuia adherent folia aestate, frigore	

His speciem herbæ indicauit, subsequētib; usum ipsius ostendit.

Hanc effodito, capitoq; multa copia	Pedibus suis proprijs exhibunt singuli.
Aestate, nam recēs multo est ualentior	Vini exiguū oleo mixtū largo subigito,
Sicca, hāc diligēter tundito, uix em̄ potest	Totosq; perlinito eos, demptis linteis,
Tundi; inde exigua, pr̄sus oblinito axūgia	Sed omnibus pinguedinē addes, fascijs
Post applicans patellæ, tum toti cruri	Leuissimis membrū contegito. Ceterum
Ligansq; sinito herere horis nō pauculis,	Iubeto quæ uolet facere reliqua omnia
Mulieribus, duabus: quatuor, uiris:	Cōsueta, et grata: nā præsidij istud potest
Mox balneo adducas, nullo nec perlitos	Citra alterius misturam priuatim satis.
Prius nec unctos unguine: cū superuenit	Et si laborem citra ægroti permanent,
Mador, folio ipositū cōtineas, nā inuehit	Quod accidit plerunq; fac radiculam
Subinde morsū, cui sensus calidus inest,	Letus uenare: sin restet uestigium
Modicē madentes ipsos nunc educito.	Affectus, ipsum totum denuo lines
Et si fuerint inducti manibus plurium,	Diebus interpositis circa bis decem.

Hoc usus modo, & capitis dolores diuturnos, & alios omnes cruciatus ueteres, & solutu contumaces affectus resolutionesq; curasse se ait: summam, in quibus alij utuntur sinapismo, et ex thapsiæ præsidio, hac se herba sanare affirmat. De iberide hac etiā Archigenes mentionē facit, nominās ipsam lepidiō in secūdo medicamentorum secundum genus, cōuenire ipsam lienosis, & coxendice laborātibus astruit.

Ad coxendicum dolores, & perfrictiones, Hygieni Hipparchi.

Herbam iberidem, quam nonnulli uocant lepidion, aut nasturtiū syluestre excipito, ac radicem ipsius contundito, adipe suillo emollitam emplastri modo loco dolenti imposito ad horas tres: deinde in balneum dimittito. Idem liberat etiam uetustos capitis dolores simili usu, quē Damocrates medicus uersibus conscripsit.

De podagricis & articularijs uitijs.

Dictum à me superius est, ubi de coxendice agebatur, huiusmodi uitia fluxionum esse soboles, dum in articularum regiones decumbunt: quare etiam curatio ipsorum unum scopum obtinet, ut id quod decubuit uacuetur. Præterea dum ea influit, communi influentium humorum sermoni scopum auxiliorum subiicere oportet, repellendo, repercutiendq;. Vbi uero non amplius influxerit, id quod impactum est, digerendo. Materia uero medicamentorum quibus hæc constat, uaria est, sicut etiā in alijs affectibus. Nam prudentiores ab initio ex artificiali quadem coniectura, aliās aliud excogitauerunt: experientia autem etiam præstantissima probarunt: quare quemadmodum in alijs affectibus, ita in his quæ maiores experientia comprobauerunt, optima ascribam.

Quæ Asclepiades ad commemoratos affectus in quarto exteriorum, quibus

Marcellas titulum indit, scripta reliquerit.

Epithema ad podagricos, articularios, anodynon: usus est in ipsis accessionib;.

- » Lachrymæ papaueris drachmæ quatuor, croci drachma una: læuigata lacte boui
 » lo caprillouæ, & mica panis adiecta diligenter terito, ut tactu lene sit cataplasma;
 » emollitum rosaceo attingito, ac utitor ut blando cataplasmate, extrinsecus betæ,
 » aut lactucæ folijs tuendi gratia impositis. Interim opium & crocum cum lacte læ
 » uigatum excipimus cerato quod ex rosaceo paratum sit, deinde linteolo illita im
 » ponimus. *Aliud.* Styracis drachmæ duæ, opij drachma una; præparato & utitor
 » in modum prædictum.

*Aliud, statim dolorem finit. Oportet autem antequam medicamentum applicetur, ægrotum
 lauare, deinde locis absterfis imponere.*

- » Absinthij pontici succi, croci, opij, singulorum drachma una, ceræ ponticæ dra
 » chmæ quatuor, irini unguenti drachmæ sex, passi cretici quod satis est: opium, absin
 » thium, crocum dissoluito: cum dissoluta fuerint, liquidis excipito, & linteolo illita
 » imposito. *Aliud.* Cicutæ feminis excorticati drachmæ sex, croci drachma una,
 » opij drachma una, passi cretici quantum sufficit: læuigata excipito cerato, quod ex
 » rosaceo præparatum sit.

Epithema ad podagricos, articularios. Bene facit & ad maximas dispositiones.

Vsus est Erasistratus Sycionus.

- » Capparis radicis cōtusæ cribroq; increta chœnix unus, alterci feminis chœnix
 » dimidius, chamæleontis nigræ radicis chœnicis quarta pars, cicutæ feminis chœni
 » cis quarta pars, mandragoræ radicis chœnix unus, solani (alij dorycnij) chœnicis
 » quarta pars. Omnia mixta contusaq; & increta, uase fictili reposito, ac cooperta
 » diligēter seruato: cum usus exigit, chœnicibus quatuor læuigatis, ac uasi fictili aco
 » niato inditis, fecis liccæ heminas quatuor adijcito, carbonibus superposita coqui
 » to, diligenter mouens, usque bis ter ue efferbuerit: deinde ubi ab igne sustuleris,
 » medicamentum calidissimum inducito, uel ut æger ferre potuerit. Verum anteq;
 » cataplasma imponas, pedes conuenit multa aqua frigida irrorare, ac per spongiã
 » fotis medicamēto uti: postea cataplasma ex linteolis tenuissimis aceto intincto, ap
 » plicare, ac fasciola, quæ id contineat, circumdata, medicamētum iniectum ad horas
 » duas sinere. Hinc eo quod iniectum est ablato, pustulas erumpentes acu compun
 » gere oportet: humor enim ex his mucosus multus & glutinosus effluit. Post hu
 » iusmodi humorum excretionem, multa aqua frigida pedes superfundere cōuenit,
 » ac rursus medicamētum imponere, in uicem aceti utentes aqua potabili, ac linteo
 » lum quod imponitur aqua frigida madefacere.

Aliud eiusdem. Hoc cucurbitularum & hirudinum loco utimur, ut sanies cruentas exuget.

Facit etiam ad tophaceam duritiem, scirrhosq;, adeo ut dissoluat.

- » Fœnugraci moliti sextarius, lapidis asij floris tantundem, farinæ fabaceæ
 » nigræ simul molitæ, farinæ lupini, linguli sextarij: omnia mixta calidatq; aqua ma
 » cerata, calido imponito, ac fasciola comprehendito: locos affectos superfundere
 » prius conuenit, uel etiam ipsos ægros in solium collocare. Iam uero ligamentis in
 » iectis deligatis, & irriguis, medicamentum tollimus: locis fotu recreatis, utimur
 » medicamento quod amygdalis constat amaris: item malagmate quod crocum re
 » cipit, iridem, & aristolochiam. Hoc perscriptum est in superioribus malagmatis
 » quæ ad podagram.

Pastillus podagricis & articularijs utilis: usus est in ipsis accessionibus.

- » Aloes libra una, centaurei uncia sex, thuris masculi uncia quatuor, myrrhæ tan
 » tundem, lapidis asij floris uncia duæ, opij uncia duæ, mandragoræ succi uncia duæ,
 » aluminis scissi uncia duæ: excipito passo, fingitoq; pastillos: cum usus exigit, lacte
 » dissoluens illinito pennis, ac unguento superinijcito linteolum passo madens.

Aliud, cui titulus est Ζδϛς.

- » Aloes drachmæ duodecim, opij drachmæ octo, meconij succi drach. sex, alterci
 » succi

succi tantūdem, aconiti drachmæ quatuor, hypocistidos drachmæ sex, glaucij dra-
 chmæ octo, croci drachmæ duodecim, gummi drachmæ uiginti quatuor, malorū
 mandragoræ drachmæ uiginti, aceti hemine duæ: coquito mala ex aceto, expressa
 prædictis addito: infaccata læuigataq; diligenter pastillos fingito, siccatōq; in um-
 bra: usus indicatus est.

Malagma articularijs, podagricis, ex cicuta & agarico, medicamentum probatum.

Cicutæ seminis, agarici, fœnugræci, singuli sextarij, nitri uncia una, ceræ, resinæ
 frictæ, olei ueteris, singulæ libræ, medullæ ceruinæ, iridis illyricæ, singulorū triens:
 sicca contundito cribratoq; incerniculo tenuissimo: quæ liquari possunt, liquefaci-
 to: deinde ubi refrigerata fuerint ad aperta q; siccis adijcito: contusa excipito & uti-
 tor. *Aliud eiusdem.* Ceræ libra una, olei ueteris, aut sabini sextarius, fœnugræci tan-
 tundem, cicutæ sextarij dimidium, resinæ frictæ libra una, nitri rubri uncia nouē,
 lapidis asij floris uncia sex, medullæ ceruinæ uncia quatuor, iridis illyricæ totidem:
 præparato in modum prædictum.

Aliud eiusdem malagma ex tedis Titi Cæsaris, podagricis & articularijs utile: omnem duritiem emollit.

Visci quercini sesquilibra, thuris libra una, ceræ libra, tedarum pinguium libra,
 resinæ pityinæ tantūdem: incoquito quæ liquari possunt tedis pinguibus agi-
 tans, ac ubi tota harum pinguedo defluerit, ab igne sublato liquorem per saccum
 trajcito, huic thus læuissimū adiungito, continue mouēs usq; dum manus non in-
 quinet: in pilam transmissa excipito & utitor. *Aliud.* Tedarū pinguisimarū, thuris
 masculi, resinæ pityinæ, singulæ libræ, uisci quercini selibra: in morē præparato.

*Malagma dia asiu, hoc est, ex asio lapide, podagricis, & articularijs admodum generosum: toto
 affectu liberat: usus est cum morbus remittit.*

Visci, resinæ terebinthinæ, singulorum libra una, aphronitri, lapidis asij floris,
 thuris, singulorum selibra, olei cyprini libra una, adipis quantū sufficit: arida con-
 tunduntur, cribranturq; & ex aqua terunt, ut cerati habeant spissitudinem, quæ li-
 quari possunt liquant, & læuigatis adijciuntur: cōtusa rursus excipimus, & utimur.
Aliud. Visci libra una, resinæ terebinthinæ tantūdem, lapidis asij, nitri, singulorum
 uncia quatuor, mannae uncia tres, cyprini uncia duæ, aquæ lixiuæ quod satis est.

Aliud articularijs egregie efficax: statim auxiliatur, ut quod humiditatem in alto absorbeat.

Visci, resinæ terebinthinæ, singulorū libra, adipis taurini, lapidis asij floris, cal-
 cis uiuæ, mannae, singulorū uncie tres, cyprini libra una: præparato ut est prædictū.

Aliud Diadori.

Adipis taurini uncia octo, aphronitri uncia quatuor, lapidis asij floris drach.
 duæ (in alijs habetur drachmæ quatuor) olei cyathi duo: quæ liquari possunt aridis
 adijciuntur: medicamentum uehementer bonum est: ebibit etiam collectiones in
 omnibus articulis consistentes, leuatq; doloribus.

GALENI DE MEDICAMENTORVM COMPOS-
 TIONE SECUNDVM LO-
 COS FINIS.

Faint, illegible text at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text surrounding the central engraving, likely bleed-through from the reverse side.

GABRIEL DE MEDICAMENTORVM COMPOSITIS
LIBR. X. SECUNDVS LOCVS
COS. Y. N. H.

CLAVI

FERGANESE

SYMPHORIA

aurum, illud

trum, in

co

SYMPHO

TIS ATRAT

secundū Ga

fomes, rupa

Congratia